

A TARTALOMBÓL

Magyar Bálint ismerteti az SZDSZ „Európai Magyarország - Liberális Ajánlat” címmel készülő új programját. A 2000. márciusára elkészülő munka négy értékpár mentén fogalmazódik meg. Ezek a szabadság és sokszínűség, a jólét és hatékonyság, a megbízhatóság és jogtisztesség valamint a méltányosság és igazságosság.

2. oldal

Rajk László a küldöttgyűlés előtti napon elnyeri a Francia Nemzeti Erdemrend Lovagja kitüntetését. Az SZDSZ alapítója arról beszél, hogy most mivel foglalkozik, mit tehetne másképp a párt és hogyan lehet kívülről segíteni a munkában.

4. oldal

Az SZDSZ a 2. legnépszerűbb párt az internet használói között. Ez derül ki a Netkapu című internetes folyóirat folyamatos párt népszerűség szavazataiból. Jövőre hazánkban egy millió internet felhasználó lesz. Rájuk gondolva az SZDSZ még az idén a pártok közül elsőként internetes alapszervezetet indít.

6-7. oldal

Liberális városok sorozatunkban az érseki székhely Kalocsát tíz éve vezető liberális Török Gusztáv Andor polgármestert mutatjuk be, aki egyben a Bács-Kiskun megyei SZDSZ elnöke is.

7. oldal

Küldöttgyűlés
Budapest Kongresszusi
Központ
1999. november 27.,
szombat

Kedves Barátom,
Mátfél év telt el a választások óta és az SZDSZ változatlanul 4-6 százalékon áll. A párt a mai napig nem tudta visszaszerezni egykori választói bizalmát. Az SZDSZ csak akkor növelheti támogatói számát, ha képes valódi alternatívát nyújtani mind a kormányoldallal szemben, mind az ellenzékekkel szemben.

Ma az SZDSZ az egyetlen olyan párt, amelyik fenntartások nélkül kiáll a liberális elvek mellett. Az SZDSZ tíz éve a nyugati polgári demokráciák értékei mentén politizál: hiszünk a piacgazdaságban, a jogállamiságban, a tiszta közélet megteremtésében.

1999. november 27-én, szombaton 10 órától rendezük soron következő, Tízütűtő Küldöttgyűlésünket a Budapest Kongresszusi Központban, melyen részvételre feltétlenül számítok.

Barátsággal üdvözlök:

Magyar Bálint
elnök

Budapest, 1999. november 4.

részletes program a 8. oldalon

Mit vár a küldöttgyűléstől?

Kuncze Gábor, frakcióvezető:

ható álláspont kialakítására, és gyakorlati végigvitelére. Le kell ráznunk magunkról a kishitűséget, egyszer és mindenkorra be kell fejezni az értelmetlen önmegbecsülést. Nincs új SZDSZ! Semmi szükség új értékmeghatározásokra! Az SZDSZ - vegyünk egy mély levegőt - ezt mondjuk már ki jó hangosan - az ami: az

egyetlen magyar liberális párt! Értékeink változatlanok: a szabadság és a szolidaritás pártja voltunk, vagyunk, leszünk. Legyünk büszké arra, hogy ma is, most is, mi vagyunk a szabadság és a jogállam legelszántabb képviselői. És nem szabad arra várni, hogy, majd csak jönnek hozzánk az emberek. Ez a küldöttgyűlés fordulópont kell, hogy legyen: mostanól kezdve oda kell menni, az eddiginél sokkal közelebb kell lépni a rettentően kudarcos, silány és sokszor tisztességtelen kormánypolitikából kiábránduló emberekhez, a civil társadalom legkülönbözőbb csoportjaihoz. El kell magyarázni, naponta be kell bizonyítani, hogy a hatalmi mániás kormánypolitikával szemben igenis képesek vagyunk együtt egy szabad, embersones, józan és tisztességes Magyarországot teremteni. Csodálatos az nincs! Reméljük ez a küldöttgyűlés tudatosítja: csak munka van, sok-sok gyűlölet van, csak a liberális értékek következetes képviselése van. Újra egy fáradhatatlan, egyenes és magabiztos SZDSZ-t akarok. Ha mindnyájan újra javíthatatlan optimisták leszünk, akkor lesz megint erős és sikeres a szabad demokraták pártja.

folytatás a 3. oldalon.

Beszélgetés Hans-Dietrich Genscher volt német külügyminiszterrel

A liberalizmus jövője Közép-Európában

Genscher úr, annak ellenére, hogy már évek óta nem Ön irányítja a német diplomáciát, gyakran megfordul a kelet-európai országokban. Mennyire kíséri figyelemmel a térség, s azon belül Magyarország gazdasági és politikai helyzetét?

Először szeretném leszögezni, hogy számomra Magyarország nem csupán újabb, hanem mindig is Közép-Európa része volt, s mint ilyen Európához tartozott. Számomra Ma-

gyarország mindig fontos volt, s amennyire tehettem figyeltem az ott zajló folyamatokat. Hosszú ideje optimista vagyok Magyarország jövőjét illetően. Ami a jelenlegi helyzetet illeti, úgy vélem, hogy hazájuk jó úton halad. A mai sikerek azonban aligha lépik meg azokat, akik ismerik a magyarok hosszú évek óta követett, s már a rendszerváltás előtt megkezdett reformpolitikáját.

folytatás a 2. oldalon.

„Az érdemi változáshoz valaminek történnie kell”

Miért nem vállal ügyvivőséget Pető Iván?

Pető Iván az Országos Tanácsnak írt levelében hivatalosan is bejelentette, hogy nem vállalja az ügyvivői jelölést. A levelében nem indokolta meg döntését. A SzabadDemokrata Hírlap arra próbál választ keresni, hogy mi áll az elhatározás hátterében.

Miért nem vállalod az ügyvivőséget?

Az Országos Tanácsnak küldött levélben azt írtam, hogy nem kívánom indokolni a döntésem, de azt sem szeretném, ha találgatások kezdődnének.

A találgatások ellen mégis az lenne a legjobb, ha nyilatkoznál.

Talán ott érdemes kezdeni, hogy 1998-ban a választás után már nem akartam UT tag

lenni. Az SZDSZ akkori helyzetében azonban mégis úgy éreztem, hogy minden embert a fedélzetre kell vezényelni, ezért mégis vállaltam a jelölést.

De egyáltalán nem abban a meggyőződésben tettem ezt, hogy nekem feltétlenül újra UT tagnak kell lennem.

folytatás a 4. oldalon

A négy igen újra aktuális

Ünneplés helyett

Tíz éve az SZDSZ történelmi győzelmet ért el a négyigenes népszavazáson, amikor a liberális demokrácia mellett kötelezte magát a magyar nép. Ezzel megakadályozta, hogy két politikai tömb, a konzervatív jobboldal és a szocialista utódpart alkujja döntson a hatalommegosztás kérdésében. A liberálisoknak itt is érdemes lenne a „négy igen” tanulságait figyelembe véve döntönnük.

SZABADOS KRISZTIÁN

Tíz évvel ezelőtt, hosszú évtizedek után először készült népszavazásra az ország. Az SZDSZ az akkori ellenzék azon részével, amely nem akart titkos paktumokat kötni a diktatúra utódpartjával, négy kérdésre várt választ: 1. Kivonuljanak-e a pártszervezetek a munkahelyekről? 2. Elszakoljon-e az MSZMP a tulajdonában vagy kezelésében lévő vagyontörzst? 3. Felszámolják-e a munkásoköréket? 4. Csak az országgyűlési választások után kerüljön-e sor a köztársasági elnök megválasztására?

A több mint négy millió választópolgár többsége mind a négy kérdésre igennel válaszolt s ezzel megakadályozta, hogy két politikai tömb, a konzervatív jobboldal és a szocialista utódpart alkujja döntson a hatalommegosztás kérdésében.

Tíz év telt el

A négy igen győzelme a nyugatias, tehát a liberális demokrácia mellett kötelezte el Magyarországot. Tíz év telt el azóta s mintha ma zavarban lennénk, hogy mit is kezdünk az évfordulóval? A nosztalgizáló ünneplés még ilyen jelentős, a magyar történelmet befolyásoló győzelem kapcsán is idegen a liberálisok többségétől. Szót se ejtve mai helyzetünkről, ami sok mindenre adhat okot, ám önünneplésre a legkevésbé. Azonban épp mai viszonyaink (az SZDSZ és a liberális demokrácia) készíthetnek bennünket arra, hogy ismét számba vegyük a négyige-

nes népszavazás követeléseit és tanulságait. 1989-ben a szavazók 95%-a tartotta a demokráciával összeegyeztethetetlennek, hogy egy párt mögött fegyveres szervezet álljon.

Vajon összeegyeztethető-e a liberális demokráciával az egykori pártkínálatnak által a közelmúltig irányított, fegyverhasználati jogot szerzett adórendőrség működése? Miközben a törvény szigorával sújtanak le tizenöt ezer forintot kizáró adóellenőrré (helyesen és teljes joggal!), a közvélemény olyan esetekről értesülhetett, amikor Fidesz-közi vállalkozások nyomott áron tetek cégefelvásárlást ajánlatot, majd a vonakodó eladónál adórendőrök jelentek meg a megfelelő pillanatban. A csupán egyik félnek előnyös üzlet megkötött...

Hallhattuk, hogy ilyen akciókban a rendőrség is szerepet vállalt. A rendőrség szerepvállalása csak akkor meglepő, ha elfeledkezünk az újságírók elleni fellépésekről vagy a szerkesztőségekben illetve szerkesztők-nél tartott házkutatásokról. De homály fedi a titkosszolgálatok tevékenységét is. Demokráciában ezek a nemzetbiztonsági szolgáljak, nem pedig politikai pártok érdekeit.

folytatás a 5. oldalon

Merjünk tudni és tenni

DEMSZKY GÁBOR

Nem lehetünk sok örömtől mostanában a közvélemény-kutatási eredmények tanulmányozásában. A parlamenti küszöb körüli ingadozás nem adhat okot elégedettségre egy olyan pártnak, amely a rendszerváltás meghatározó ereje volt, amely a rendszerváltást követően kétszer egymás után a választók egy ötödének, egy negyedének a bizalmát nyerte el. A jövő szempontjából én mégsem tartom a legsúlyosabb bajnak. A választópolgárok elfordulása tőlünk csak tünet, reakció arra, hogy a pártból kikopni látszik a bátorság, az ambíció, az önbizalom, az ország és a nemzet sorsáért való felelősségvállalás akarása.

Keressem se lehetne jobb példát találni erre, mint az új stratégia párton belüli és körüli fogadtatását. Hiszen az új stratégia semmi más, mint javaslat arra, hogy merjünk akarni, hogy találjunk vissza régi önmagunkhoz. És mit értettek meg ebből bíráló, mi ejtette benne rémületbe őket? Az, hogy a magunkhoz való közeledés, különösen, ha ezt nagydobra is verjük, eltávolít bennünket az MSZP-től, ami szerintünk egyet jelent azzal, hogy a Fideszhez közeledünk. Milyen politikai vízióra vall ez a logika? Aki így gondolkodik, annak meggyőződésévé vált, hogy csak két állásfoglalás lehet a magyar politika egén, az MSZP és a jobboldali blokk, és mi csak azt dönthetjük el, hogy melyikük körül keringünk. Az már belemagyarázott, hogy a 2002-es választásokon is betizunk, az MSZP győzelmeleménykedik, meg abban, hogy hátha ránk is szükség lesz. Aki így gondolkodik, az már rezignáltan feladta azt a szellemiséget, amely az SZDSZ-t létrehozta, visszaesett a rendszerváltás előtti idők gondolkodásmódjába, amely jót is, rosszat is a Párttól remélt.

folytatás a 8. oldalon

Magyar Bálint:

Európai Magyarország - Liberális Ajánlat

(Az SZDSZ programalkotásának vázlata és menetrendje)

Vannak pártok és politikai erők, melyek elsősorban a múltat figyelnek - ezzel szemben a Szabad Demokraták Szövetsége, kezdetektől fogva a jövőre tekint. Politizálásunk alapja az, hogy nyitott társadalomban szeretnénk élni - egy olyan demokráciában, amely értékeit és kormányzási módszereit tekintve a nyugat-európai demokráciák modelljét követi. Egyetértünk Csillag Istvánnal, aki így fogalmazott: "csak a világra nyitott polgárnak lehet polgári világa." Célunk, hogy lebontsuk a minitelt Európától és a világ fejlett részeitől elválasztó falakat, hogy honfitársaink a saját maguk által formált, önmaguk által megteremtett intézmények által valószínűsíthetően a jövőre tekint. Ezért kezdett az SZDSZ új program, liberális ajánlat kidolgozásába, aminek vázlatát és menetrendjét már elfogadta az Ügyvivői Testület. Több részprogram szakértői vitái már megkezdődtek, néhol már túl is vagyunk ezen (az egészségügyi program első változata készen van, az agrárreformról is elkezdődtek a szakértői egyeztetések) hamarosan széleskörű vitákat rendezünk ezekről a pártnyilvánosság előtt. Amikor az SZDSZ megfogalmazza programját és kialakítja ajánlatát a társadalom számára, ezt liberális pártként, a szabadság értékeit mentén teszi meg. A szabadság számunkra nem pusztán egy érték a sok közül, hanem egyben a jólét

megteremtésének leghatékonyabb módja is. A nyugati polgári demokráciák története azt bizonyítja, hogy a szabadság a jólét kiteljesedésének nem korlátja, hanem előfeltétele. Ez tükröződik a programunk célkitűzése között is. Arra teszünk javaslatot, hogy az emberek miként éljenek szabadabban és jobban. Ennek érdekében programalkotásunk alapvetően négy kérdés köré csoportosul: Milyen biztosítékokra van szükség ahhoz, hogy szabadon élhessünk? Mi képezi a jólét és a gazdasági fejlődés alapját, s mindez hogyan jeleníthető meg az életminőség kérdésében? Hogyan élhetünk nagyobb biztonságban, egészségesebben? Végül, hogyan biztosíthatunk erre esélyt másoknak is? Mindezt négy értékpárral is kifejezhetjük:

1. Szabadság és sokszínűség. (Nekünk liberálisoknak a sokszínűség egyben mások szabadságának és szabadságjogainak az elismerését is jelenti.)
2. Jólét és hatékonyság. (Célunk a tisztas versenyben elért leghatékonyabb megoldások elismerése, elismertetése.)
3. Megbízhatóság és jogtisztesség. (Nem létezik liberális demokrácia a törvények uralkodása mellett a kiszámíthatóságnak, mint a társadalmi stabilitás alapjának elismerése nélkül.)
4. Méltányosság és igazságosság. (A kiegyensúlyozott, kölcsönösen elfogadható helyzetekre való törekvésnek, az újra- és újra megkövetelt társadalmi szerződésnek az elismerése.)

Van egy fontos momentum, ami megkönnyíti a munkánkat: az, hogy a Szabad Demokraták Szövetsége megalakulása óta folyamatosan ugyanezen értékek mellett politizál. Nekünk tehát nem kell megtagadni múltunkat, nem kell átmázolnunk eddig követett értékeinket, nem kell más kottából játszani. Az SZDSZ által eddig követett értékek kiáltják az idők próbáját - s valljuk be, a mi pártunkban olyan emberek vannak, akik nem lennének társak abban, hogy holnapot a másit mondjunk, mint amit legjobban lelkiismeretünk diktál. Azonban világosabban

és erőteljesebben kell megfogalmaznunk a célkitűzéseinket, a munkánkat pedig hatékonyabban kell végeznünk. Hiszem, hogy az SZDSZ képes lehet erre. Rendelkezzünk azzal az elszántsággal, erővel, szakértői háttérrel és erkölcsi integritással, ami képessé tesz minket arra, hogy új programunkat szakszerűen dolgozzuk ki, érthetően tárjuk a választópolgárok elé - és sikeresen valósítsuk meg. Programunk kidolgozásakor számot kell vetnünk azzal a kihívással, hogy napjainkra véletlenszerűen egymásra torlódtott három, egymástól független folyamat:

- A globalizáció - ez forradalmi technikai és ennek nyomán kibontakozó társadalmi érintkezési változások sora, amik révén az új évezred kezdete új korszak kezdetét is jelenti.
- Magyarországon a rendszerváltás lebontotta azokat az akadályokat, melyekkel nem lehetett volna az új korszak társadalmába, az információs és tudásalapú társadalomba átlépni.
- A 2000. év pedig már önmagában is a jövőre, a korszakváltás jelentőségére irányítja a figyelmünket.

Az új évezred ezért új lehetőségeket kínál és egyben új felelősségeket követel valamennyiunktől, bármilyen szerepben és helyzetben lépünk is át az ezredfordulóra. Magyarország a jövő évezred elején nemcsak egy új korszakba, de egy új, minden eddigelőt átfigyelt és versenyképesebb közösségi rendbe, az Európai Unióba is belép. Ez a változás nem csupán a nemzetállam működési kereteit táglja ki, hanem a településeket egymással régiókká, a régiókat pedig az egymással kötött szövetségek, stratégiai programok alapján integrált közösségekké szervezi.

Programunkat az alábbi szerkezetben dolgozzuk ki: programok, politikák és intézményi reformok

1. Szabandon élni
1. A magánélet magánügy
2. Jogállam és alkotmányosság
3. Tiszta közélet
4. Önkormányzatiság és autonómia (közigazgatási reform)

II. A jólét gazdasági alapja

1. Unió csatlakozás
2. Adócsökkentés és takarékos állam (adó- és költségvetési reform)
3. Versenyképesség és beruházás
4. Modern mezőgazdaság

III. Jobban élni

1. Biztonságban élni (biztonságpolitika, közbiztonság)
2. Egészségesen élni (egészségügyi reform)
3. Komfortosan élni (infrastruktúra, lakás, környezet)
4. Kultúrában élni
5. Idős korban is méltányos körülmények között élni

IV. Esélyt mindenkinek

1. Az információs és tudásalapú társadalom kihívásai
2. Esélyt teremtő iskola (felszoktatási reform)
3. Rászorulókat támogatás
4. Diszkrimináció felszámolása

A programalkotást a Politikai Szakértői Intézet (PSZI) koordinálja. Felelős: Török Gábor. Szakpolitikai felelősök kijelölésének határideje: 1999. december. Az első változat elkészítésének határideje: 2000. március. A kész változat befejezésének határideje: 2000. május

Részben vagy teljesen megvalósult és megvalósítandó intézményi reformok

Részben vagy teljesen megvalósult	Megvalósítandó
A politikai rendszer, a polgári demokrácia Intézményrendszerének létrehozása (1989-1990)	Közigazgatási reform
Az üzleti szektor intézményrendszerének kialakítása társadalmi formák, csőd és felszámolás, verseny és kartell szabályok, számviteli rend (1991-1998)	Adóreform
Pénzügyi szektor átalakítása hitelintézetek és befektetési vállalkozások, tőke- és kockázati alapok létrehozása és prudens magatartásának, az áru és értéktőzsdéknek a szabályozása (1991-1997)	Költségvetési reform
A költségvetési szektorok átláthatóságára és a fiskális felelősségre irányuló kísérlete: kincstári szabályozása, (1992-1995)	Agrár reform
Modern adórendszer fő elemeinek kialakítása (1987-1990)	Egészségügyi reform
A modern több pilléres nyugdíjrendszer létrehozása (1997)	Felsőoktatási reform
A modern oktatási rendszer tartalmának a kialakítása (1996-1997)	
Modern hírközlési és kommunikációs rendszer (1993-1997)	

Nem ilyen államot akarunk!

Az 1994-ben hatalomra került jobboldali kormány az államszervezés és az államirányítás legrosszabb modelljét vette át a vérviváros 20. századi magyar történelemből. Ahelyett, hogy az Alkotmány polgári demokrátiás szellemének erősítésén munkálkodna, jogalkotásával és mindennapi cselekedeteivel az állami önlényt erősítette és folyamatosan engedelmeyeket tett a szélsőjobboldali, nemzetiszocialista eszméjű MIÉP-nek. A Szabad Demokraták Szövetsége másmilyen államot szeretne - és azt gondoljuk, hogy ebben a III. Magyar Köztársaság polgárainak többsége támogat minket.

A Fidesz-kormány jellemzői és az SZDSZ-es alternatíva

A Fidesz-kormány állama	Az SZDSZ állameszménye
Maffia-állam (Simicska és társai, bombagyárossal üzletelő főrendőr)	Gyanún felül álló kormányzat
A kormánytól független hatalmi ágak (Országgyűlés, bíróságok) leértékelése	A hatalmi ágak elválasztása és függetlenségük biztosítása
A média feletti állami kontroll erősítése	Magántulajdonon alapuló, szabad és független média
Tekintély- és vezérelvű politizálás a kormányban és a kormányzó pártokban	Kollektív vezetés a kormányban és a kormányzó pártokban
Egyházi és kulturális ügyekben elfogult állam.	Maximális függetlenség az egyházaknak, a kultúra autonómiájának tisztelete
Középhatalmi ambícióktól fűtött, agresszív külpolitika	Európára nyitott, együttműködő politika
Az állami tulajdon fenntartása	A privatizáció véghezvitele
Középosztály-orientált szociálpolitika	Integratív, a leszakadókra esélyt teremtő szociálpolitika
Rendpárti, tekintélyelvű állam	Emberi jogokhoz kötődő állam
Mindenható erőszakszervezetek	Ellenőrzött erőszakszervezetek
Idgenellenesség	Nyitottság a világra, befogadó állam

Beszélgetés Hans-Dietrich Genscherral

folytatás az 1. oldalról
Magam még miniszterségem idején nagy érdeklődéssel és még nagyobb szimpátiával figyeltem az ellenzéki mozgalmakat a szocialista tábor minden olyan országában, amely külügyminiszteri illetékességi körömhöz tartozott. Megjegyzem, hogy ebbe a körbe nem számolt bele az egykori NDK, hiszen az Németország számára sohasem volt „külföld”. Annál inkább vonatkozik Magyarországra. Az volt és ma is az a véleményem, hogy a magyarországi reformerők tekintélyes öröksége jelenlétben hozzájárult az ottani új társadalmi megteremtéséhez. Ebből nem szeretném kihagyni azokat az egykori ellenzéki pártokat, melyek most kormányoznak s azokat sem, amelyek most ellenzékben vannak.

Magyarországon sokan tartanak attól, hogy számos európai illetve közép-európai országban erős jobboldali felgyulladás meg. Magyarországon ma még távolról sincs egerítés abban, hogy mi lenne a legmegfelelőbb válasz ezekre a tendenciákra...

Én nem mondanám, hogy Közép-Európában jobboldalodás meg végbe... Azon semmi csodálkozni való nincs, hogy az emberek, miután a szocialista internacionalizmus ürügyével

annyi évtizeden át elnyomták identitásukat, most sokkal tudatosabban váltak szerte érvényesíteni ezt a nemzeti identitást. Ezt a jelenséget semmiképp sem szabad összefüggésbe hozni a jobboldalodással, ami természetesen igen veszélyes lenne, ha valóban létezne.

Hogyan látja a liberalizmus esélyeit Magyarországon? Mit tanácsol, mi tegyenek annak érdekében, hogy népszerűbbek és sikesebbek legyenek?

Azt gondolom, hogy az emberekben Közép-Európában igen nagy a szabadság utáni vágy, szeretnék individualizmusukat megvalósítani, átvenni a felelősséget személyes sorsukért. Az ilyen embereknek természetes otthona minden liberális elvű párt - épp ezért nagy esélyt és növekvő szerepet jósolok a liberálisnak Közép-Európában. A feladat az lenne, hogy a liberális pártok mindenütt a legszélesebb néprétegek közelségét keressék. A liberális pártot választók a lakosság legkülönbözőbb köréből, csoportjaiból jönnek. Olyan emberek, akik saját életüket önállóan, felelősséggel teljes tudatában akarják irányítani, s akik előbbrejutásukat ezen a módon próbálják megvalósítani. Mi itt Németországban az ilyen embereket „felálló törekvő típusnak” nevezzük.

Hiba lenne azt gondolni, hogy csak bizonyos körökben találkozhatunk velük: ők ott vannak a munkásság körében épp úgy, mint az alkalmazottak, az állami hivatalnokok között, de jelentős az arányuk a szabad foglalkozásúak és a vállalkozók között is. Azt gondolom, hogy olyan politikát kell kialakítani, amely képes megszólítani ezeket az embereket. Bizonyos vagyok benne, hogy a szabadságszerető, az életükért felelősséget vállaló emberek száma növekedni fog - s ezt az esélyt ki kell használni a liberális pártoknak. Ehhez kívánok Önöknek sok sikert. Köszönjük.

Hans-Dietrich Genscher

1927 március 21.-én született 1943-45 között a Luftwaffe-nál teljesít katonai szolgálatot 1946-ban lép be a liberális pártba 1952-ben FDP-be 1965-69 FDP frakcióvezető 1968-74 az FDP elnökhelyettese 1969-74 belügyminiszter 1974-85 az FDP elnöke 1974-92 külügyminiszter és alkanclerár 1992 május 18-án lemond hivataláról